

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Tužilaštvo-Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine
Тужилаштво Босне и Херцеговине

Posebni odjel za organizirani kriminal, privredni-gospodarski kriminal i korupciju
Посебни одјел за организоваки криминал, привредни криминал и корупцију
Special Department for Organized Crime, Economic Crimes and Corruption
Prosecutor's Office of Bosnia and Herzegovina

Optužnica KPS 245/04
POTVRĐENA DANA 13.09.04
u skladu sa zakonom

Datum: 10.9.2004. godine

Broj predmeta: KT 203/04

13.09.2004
KPS 203/04 - P
Prilog:
Dokazni materijal
KPS 245/04

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine tvrdi da postoji osnovana sumnja da je dana 8-10. 1993.¹ godine ili u vremenskom periodu bliskom tom datumu u Travniku, Bosna i Hercegovina, **Abduladhim Maktouf**, uz pomoć ostalih, nezakonito uhapsio civile i uzeo ih kao taoce i time počinio slijedeće krivično djelo:

RATNI ZLOČIN PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA²

U skladu sa članom 226. i 227. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, Tužilaštvo Bosne i Hercegovine podiže Optužnicu i podnosi je sudiji za prethodno saslušanje na potvrđivanje:

OPTUŽNICA

(A) Naziv suda:

Sud Bosne i Hercegovine

¹ Dokazi ukazuju da se ovaj incident desio 18. ili 19.10.1993. godine. U cijelom tekstu Optužnice datum 18.10.1993. godine odnosi se na 18.10.1993. godine ili na vremenski period blizak tom datumu, što podrazumijeva da se tu uključuje i 19.10.1993. godine

² Krivični zakon Republike Bosne i Hercegovine, bivši Krivični zakon Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije SFRJ (u daljem tekstu: "preuzeti KZ SFRJ"), član 142. (Vidjeti Uredbu sa zakonskom snagom o preuzimanju Krivičnog zakona SFRJ, Službeni list R BiH 2/92, 8/92, 10/92, 16/92) i Krivični zakon Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: "KZ BiH"), član 173. (1) (E).

Sve reference u ovoj Optužnici na KZ BiH i preuzeti KZ SFRJ odnose se na slijedeće službene listove: Službeni glasnik BiH br. 3/03, 32/03 i 37/03 i Službeni glasnik SFRJ br. 44/76, odnosno 36/77.

(B) Ime i lični podaci osumnjičenog:

Abduladhim Maktouf, rođen 3.1.1959. godine u Basri, Irak, od oca Mohameda i majke Sabine (djevojačko prezime Saber).

Osumnjičeni je u pritvoru od 11.6.2004. godine po predmetu Tužilaštva Srednjobosanskog kantona (KT-17/03) koji je prenesen u Tužilaštvo Bosne i Hercegovine u skladu sa članom 449. Zakona o krivičnom postupku BiH. Taj predmet, koji nije predmet ove Optužnice, obuhvata navode o zloupotrebi položaja i falsifikovanja službenih dokumenata.

Branitelj osumnjičenog je Ismet B. Mchić, Ul. Jadranska do br. 1/1, 71000 Sarajevo.

(C) Opis zakonskih obilježja krivičnog djela

RATNI ZLOČINI PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA:

Dana 18.10.1993. godine ili u vremenskom periodu bliskom tom datumu u Travniku, Bosna i Hercegovina, u toku oružanog sukoba i rata u Srednjoj Bosni, **Abduladhim Maktouf** je namjerno pomagao ostalima i zajedno sa ostalima nezakonito hapsio, zatvarao i uzimao taoce kršeći članove 142, 22. i 24. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ, članove 173. (1) (E), 29. i 31³ KZ BiH, kao i pravila međunarodnog prava.⁴

Preciznije, dana 18.10. 1993. godine, **Abduladhim Maktouf**, zajedno sa borcima odreda Al Mujahid (El Mudžahid), je oteo pet civila: [REDACTED]

Abduladhim Maktouf je vozio jedno od dva vozila koja su korištena za prevoz zarobljenika. **Abduladhim Maktouf** je učestvovao i pomagao u planiranju operacije otmice, otmica i njihovih posljedica.

³ Član 22. (saisvršilaštvo) i član 24. (pomaganje) preuzetog KZ SFRJ i KZ BiH član 29. (saučesništvo) i član 31. (pomaganje) ne definišu jasno posebno krivično djelo, nego osnove odgovornosti.

⁴ U vrijeme izvršenja ovog krivičnog djela, ova djela su predstavljala kršenja pravila međunarodnog prava. Vidjeti na primjer *Četvrtu ženevsku konvenciju (Konvencija IV) u vezi sa zaštitom civilnog stanovništva za vrijeme rata*, član 34, usvojenu 12.8. 1949. ("Zabranjuje se uzimanje talaca"); *Evropsku konvenciju o ljudskim pravima*, član 2,3.i 5, usvojenu 4.11.1950. godine koja je stupila na snagu 3.9.1953. godine; i *Međunarodnu konvenciju protiv uzimanja talaca*, usvojenu 18.12.1979. godine, aneks Rezoluciji Generalne skupštine Ujedinjenih nacija br.146, 34. sjednica, dopuna br. 46. strana 245, dokument Ujedinjenih nacija A/34/46 (1980), koja je stupila na snagu 4.6. 1983. godine i ratifikovana je od strane 76 zemalja 22.10.1995. godine, kao i druge relevantne međunarodne konvencije i sporazume.

(D) Zakonski naziv krivičnih djela i osnove odgovornosti⁵

1. RATNI ZLOČINI PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA
(član 142. preuzetog KZ SFRJ i član 173. (1) (E) KZ BiH)⁶
2. SAIZVRŠILAŠTVO/SAUČESNIŠTVO
(član 22. preuzetog KZ SFRJ i član 29. KZ BiH); i
3. POMAGANJE/POMAGANJE
(član 24. preuzetog KZ SFRJ i član 31. KZ BiH).

(E) Prijedlog o dokazima

Tužilac predlaže izvođenje slijedećih dokaza na suđenju:⁷

1. Svjedoci - Tužilac će pozvati slijedeće svjedoke da svjedoče u vezi sa otmicom i zatvaranjem i/ili značajnim događajima prije i poslije otmice i zatvaranja:

2. Vještaci - Tužilac može pozvati svjedoke koje tek treba odrediti da daju stručno mišljenje o sukobu u Srednjoj Bosni.
3. Dokumenti - Tužilac će predstaviti slijedeće dokumente:
  - Spisak "muslimanskih snaga" u Travniku iz 1992. godine
  - *Naredba o formiranju odreda El-Mudžahidin u zoni odgovornosti 3. Korpusa* od 13.8.1993. godine,
  - Pismo [redacted] i ostalih Ratnom predsjedništvu Travnika od 18.10.1993. godine, i
  - Iskaz [redacted]

⁵ Vidjeti fusnotu 3. u prethodnom tekstu.

⁶ Vidjeti *Evropsku konvenciju o ljudskim pravima*, član 7. (Sloboda od retroaktivnog krivičnog zakonodavstva) (II) ("Ovaj član neće uticati na suđenje i kažnjavanje bilo koga zbog činjenja ili propuštanja, koje je u vrijeme izvršenja bilo kažnjivo na osnovu opštih pravnih načela koje priznaju civilizovani narodi").

⁷ Tužilac zadržava pravo da izvede dodatne dokaze koji se ne pominju u Optužnici. Tužilac će predati listu dodanih dokaza Sudu i branitelju prije suđenja.

4. Predmeti -Tužilac će prikazati nekoliko video snimaka napravljenih tokom sukoba.

(F) Rezultati istrage⁸

Istraga je pokazala sljedeće:

Uvod

Dana 18.10.1993. godine **Abduladhim Maktouf** je, zajedno sa borcima-mudžahedinima, izvršio otmicu pet civila. Ova otmica je bila dio oružanog sukoba u Srednjoj Bosni i posebne uloge mudžahedina u tom sukobu. Obrazloženje u daljem tekstu podijeljeno je na tri dijela:

- I Oružani sukob
- II Mudžahedini, i
- II Nezakonito zatvaranje, hapšenje i uzimanje talaca.

I. ORUŽANI SUKOB

Događaji navedeni u ovoj Optužnici odigrali su se u okviru raspada bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (u daljem tekstu: "SFRJ"). SFRJ je bila federacija od šest republika i dvije autonomne pokrajine. U toku 1991. godine nekoliko republika, uključujući i Republiku Bosnu i Hercegovinu, proglasilo je svoju nezavisnost od SFRJ. U periodu od 1991. do novembra 1995. godine, u Republici Bosni i Hercegovini, bosanske, hrvatske i srpske organizovane naoružane grupe su učestvovala u višedimenzionalnom oružanom sukobu.

A. Nezavisnost Hrvatske i Bosne i Hercegovine

Republika Hrvatska (u daljem tekstu: "Hrvatska") proglasila je svoju nezavisnost od SFRJ dana 25.6.1991. godine. Evropska zajednica je priznala Hrvatsku dana 15.1.1992. godine.

Ubrzo nakon toga, dana 3.3.1992. godine, Republika Bosna i Hercegovina proglasila je svoju nezavisnost od SFRJ. Evropska zajednica i Sjedinjene Američke Države priznale su Bosnu i Hercegovinu u aprilu 1992. godine. Sjedinjene Američke Države priznale su Hrvatsku istog mjeseca. Dana 22.5.1992. godine Ujedinjene nacije su primile u članstvo Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu.

---

⁸ Ova Optužnica je rezultat istrage provedene u skladu sa Naredbom za provođenje istrage od 28.7.2004. godine.

B. Nacionalne aspiracije i vojska bosanskih Srba

Dana 24.10.1991. godine bosanski Srbi su održali posebnu sjednicu Parlamenta Socijalističke Republike BiH. Na sjednici su prisustvovali samo članovi "Kluba Srpskih poslanika u Parlamentu BiH". "Klub" je formirao "Skupštinu srpskog naroda u Bosni i Hercegovini".⁹

Dana 9.1.1992. godine Skupština bosanskih Srba izdala je Deklaraciju o uspostavljanju "Republike srpskog naroda u Bosni i Hercegovini" na teritorijama "srpskih autonomnih pokrajina i okruga i drugih srpskih entiteta u Bosni i Hercegovini, uključujući i područja u kojima je srpski narod ostao u manjini zbog genocida koji je počinjen protiv njega u Drugom svjetskom ratu."¹⁰ Deklaracijom se "Republika" proglašava "dijelom savezne države Jugoslavije."^{11a}

Dana 12.5.1992. godine, Skupština bosanskih Srba izglasala je da se formira Vojska Srpske Republike Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: "VRS")^{11b}. VRS je u svoje redove prihvatila jedinice Jugoslovenske narodne armije (u daljem tekstu: "JNA") koje su ostale u Bosni i Hercegovini pod komandu njihove nove vojske.¹² JNA je nastavila da održava jake veze sa VRS. Obezbeđivala je vojnu, finansijsku i logističku podršku VRS.

C. Nacionalne aspiracije bosanskih Hrvata i vojska

Dana 18.11.1991. godine, Hrvatska zajednica Herceg-Bosna je proglasila svoj "politički, kulturni, privredni i teritorijalni integritet" na teritoriji Bosne i Hercegovine.¹³ Republika Hrvatska je podržavala Hrvatsku zajednicu Herceg-Bosnu. Ustavni sud Bosne i Hercegovine je proglasio zajednicu Herceg-Bosnu nelegalnom dana 14.9.1992. godine. Dana 28.8. 1993. godine, Hrvatska zajednica Herceg-Bosna je proglasila Hrvatsku Republiku Herceg-Bosnu.

U proljeće 1992. godine, bosanski Hrvati su formirali svoju miliciju - Hrvatsko vijeće obrane¹⁴ (u daljem tekstu: "HVO"). HVO je bilo administrativno i vojno krilo Hrvatske zajednice Herceg-Bosne a kasnije i Hrvatske Republike Herceg-Bosne.

⁹ Dana 24. 10.1991. godine *Posebna sjednica Kluba srpskih predstavnika u parlamentu BiH*.

¹⁰ Deklaracija o proglašenju Republike srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, član I ("Službeni list srpskog naroda u Bosni i Hercegovini" 01/02); vidjeti takođe i Odluku Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini od 9.1.1992. godine. (neslužbena publikacija, sastanak je održan ad hoc u Sarajevu u hotelu Holiday Inn).

^{11a} Član II.

^{11b} Ustav Srpske Republike Bosne i Hercegovine, amandman II ("Službene novine srpskog naroda Bosne i Hercegovine" br. 01/06); vidjeti takođe i Odluku o formiranju vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine ("Službene novine srpskog naroda Bosne i Hercegovine" br.01/06).

¹² Ibid.

¹³ Član 1. *Odluke Hrvatske zajednice Herceg-Bosne* od 18.11. 1991. godine

¹⁴ *Odluka o uspostavi Hrvatskog vijeća obrane*, čl. 1-2 od 8.4.1992. godine; vidjeti takođe *Naredbu HVO-a br. 54* od 10.4. 1992. godine

D. Bosanska vojska

Nakon raspada SFRJ, osoblje koje se sastojalo od bivših oficira JNA počelo je da se priprema za odbranu Bosne i Hercegovine. Dana 8.4.1992. godine, Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je raspustilo jedinice Teritorijalne odbrane SFRJ (u daljem tekstu: "TO"¹⁵) i uspostavilo novi Štab teritorijalne odbrane Bosne i Hercegovine. Dana 15.4.1992. godine novi TO Štab je naredio formiranje Glavnog štaba teritorijalne odbrane, koji je preuzeo komandu nad svim postojećim jedinicama i u suštini postao Glavni štab Armije. Dana 20.5.1992. godine, Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je donijelo Uredbu sa zakonskom snagom o Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, kojom je i zvanično uspostavljena Armija Bosne i Hercegovine. (u daljem tekstu: "ABiH").

E. Oružani sukob

1. Bosanski Srbi

Od sredine 1992. godine do novembra 1995. godine, oružane snage bosanskih Srba, uključujući VRS, su bile povremeno u oružanom sukobu sa oružanim snagama bosanske Vlade i hrvatskim oružanim snagama, uključujući i ABiH i HVO.

Dana 20.6.1992. godine Bosna i Hercegovina je i zvanično proglasila ratno stanje.

2. Bosanski Hrvati

U periodu od januara 1993. do marta 1994. godine, HVO i Armija Republike Hrvatske (u daljem tekstu: "HV") su bili u oružanom sukobu sa oružanim snagama bosanske Vlade. U proljeće, ljeto i jesen 1993. godine došlo je do sukoba između vojnika HVO i jedinica 3. Korpusa ABiH, što je od naročite važnosti za ovu Optužnicu.

3. Snage bosanske Vlade

Od sredine 1992. godine do novembra 1995. godine, snage bosanske Vlade su bile povremeno u oružanom sukobu sa oružanim snagama bosanskih Srba, uključujući VRS, a 1993. i 1994. godine u oružanom sukobu sa oružanim snagama bosanskih Hrvata uključujući HVO i HV, u području srednje Bosne.

F. Mir

Dana 18. 3.1994. godine, bosanski predsjednik Alija Izetbegović i hrvatski predsjednik Franjo Tuđman potpisali su sporazum u Washingtonu D.C. kojim je okončan rat između ABiH i HVO i HV.

---

¹⁵ Na početku sukoba, svaka od republika u bivšoj Jugoslaviji je imala vlastite milicije odvojene od federalne jugoslovenske vojske. Ove milicije, koje su se sastojale od vojnika koji su bili obučeni u federalnoj vojsci, imale su naziv jedinice Teritorijalne odbrane.

Dana 21.11.1995. godine, u Daytonu, Ohio, bosanski predsjednik Alija Izetbegović, hrvatski predsjednik Franjo Tuđman i srbijanski predsjednik Slobodan Milošević su parafirali mirovni sporazum kojim se okončava rat u Bosni i Hercegovini. Bosna i Hercegovina, Hrvatska i Jugoslavija su potpisali sporazum dana 14.12.1995. godine.

***

II. MUDŽAHEDINI¹⁶

Strani muslimanski borci, koji su sami sebe zvali "Mudžahedini" ili "Sveti ratnici", počeli su stizati u Bosnu i Hercegovinu 1992. godine. Mudžahedini su uglavnom bili smješteni u Srednjoj Bosni u selima u okolini Travnik i Zenice.

Mudžahedini, koji su uglavnom dolazili iz islamskih zemalja, bili su spremni da vode "džihad" ili "sveti rat" u BiH protiv neprijatelja bosanskih muslimana. Neki mudžahedini su bili zainteresovani za uspostavu vjerske islamske države u BiH i ponekad su pokušavali da nametnu svoja vjerska ubjedenja bosanskim muslimanima. Postoje izvještaji da su mudžahedini razbijali boce s alkoholom, šamarali žene koje nisu bile dolično obučene i kažnjavali muslimane koji su jeli svinjetinu.

Iako su mudžahedini bili ujedinjeni u svojoj želji da vode sveti rat, oni nisu uvijek bili ujedinjena grupa i nisu imali statičan odnos sa Armijom BiH. U različitim periodima, a ponekad i istovremeno, mudžahedini su bili integrisani u ili labavo povezani sa: (1) glavnim multi-etničkim jedinicama Armije BiH, (2) svim muslimanskim jedinicama Armije BiH, ili (3) kvazi-nezavisnim mudžahedinskim jedinicama. Tako, dok su neki mudžahedini povremeno išli u akcije zajedno sa 17. krajiškom brdskom brigadom i 306. lakom brigadom Armije BiH, drugi su bili stalno pripojeni 7. muslimanskoj brigadi, a neki drugi su služili isključivo u mudžahedinskim jedinicama kao što su odred El Mudžahid, koji je bio smješten blizu Mehurića, i odredi Abdul Latif, smješteni blizu Kaknja. Povremeno bi se ove isključivo mudžahedinske jedinice priključivale jedinicama Armije BiH u određenim akcijama. S vremenom su mnoge od ovih isključivo mudžahedinskih jedinica bile službeno uključene u Armiju BiH.¹⁷ Zakon koji je ograničavao ulogu stranih vojnika u Armiji BiH je komplikovao situaciju. Taj zakon je promijenjen 14. aprila 1993.¹⁸

Zbog nezvaničnih i često promjenljivih odnosa između mudžahedina i Armije BiH, nekoliko Bosanaca koji su govorili arapski jezik služili su kao veza između ove dvije grupe. Abduladhim Maktouf je bio jedna od ovih veza. Abduladhim Maktouf je imao

¹⁶ Ovaj se dio zasniva na dokazu br. 11 (Saslušanje zaštićenog svjedoka br. 1), dokazu br. 12 (Saslušanje zaštićenog svjedoka br. 2), dokazu br. 6 (Saslušanje [REDACTED]), dokazu br. 7 (Saslušanje [REDACTED]), dokazu br. 10 (Saslušanje [REDACTED]) i dokazu br. 20 (Sadržaj video-kasete El Mudžahedin).

¹⁷ Vidjeti dokaz br. 14 (*Naredba o formiranju odreda El Mudžahidin u zoni odgovornosti 3. korpusa* od 13.8.1993.)

¹⁸ *Uredba sa zakonskom snagom o izmjenama i dopunama uredbe sa zakonskom snagom o službi u Armiji Republike BiH*, 4/93 (Službeni list RBiH, II/08) (kojom se dozvoljava davanje činova Armije BiH stranim borcima), i *Uredba sa zakonskom snagom o službi u Armiji Republike BiH*, 8/92 (Službeni list RBiH, II/92) (kojom se dozvoljava da strani borci budu pripadnici Armije BiH).

bliske veze sa mudžahedinima zato jer je pomagao njihov dolazak u BiH i pružao im logističku podršku kad bi stigli.

Mudžahedini su u BiH dolazili preko Hrvatske. Tokom 1992, **Abduladhim Maktouf** je prevezio mudžahedine iz Splita u Hrvatskoj do Travnika u BiH. Mnogi od ovih mudžahedina su u početku boravili u kući **Abduladhima Maktoufa** u Travniku.

Abduladhim Maktouf je ostao blisko povezan sa mudžahedinima u okolini Travnika tokom 1992. i 1993. godine. Mnogi od ovih boraca bili su pripadnici odreda koja se zvala El Mudžahid. Ovi borci su uglavnom bili stranci koji su tek prispjeli u BiH i kojima je bila potrebna pomoć u svemu, od prevođenja do vođiča na mjesta vojnih akcija. **Abduladhim Maktouf**, koji je živio u BiH od 1980. i koji je govorio arapski i bosanski jezik, bio je stalni izvor pomoći odredu El Mudžahid. On je pružao logističku, finansijsku i jezičku podršku odredu El Mudžahid. Između ostalog, **Abduladhim Maktouf** je pomagao odredu El Mudžahid u nabavi oružja. Zbog njegovog odnosa sa odredom El Mudžahid, kada je lokalno bosansko stanovništvo imalo potrebu da kontaktira El Mudžahid, obratilo bi se **Abduladhimu Maktoufu**.

S vremenom je odred El Mudžahid uspostavio vojni kamp u selu Mehurić kod Travnika. U jednom periodu **Abduladhim Maktouf** je bio pripadnik ove jedinice. Broj vojnika u odredu El Mudžahid varirao je od samo 50 do čak 300. Godine 1993. vođa odreda El Mudžahid je bio Libijac zvaní Abu Haris koji je imao ulogu emira, tj. duhovnog vođe. Vojni komandant odreda 1993. godine je bio Egipćanin zvaní Vayidin. Godine 1993. Egipćanin zvaní Abu Jaffar (Abu Džafer) je takođe imao ulogu vođe. Dok je većina pripadnika El Mudžahida ostajala u kampu, Abu Džafer je često dolazio u Travnik zbog različitih poslova. **Abduladhim Maktouf** je često vidan zajedno sa Abu Džaferom kada bi ovaj bio u Travniku.

Odred El Mudžahid je s vremenom imao vojne kampove u selima Mehurić i Orašac, oba udaljena oko 45 minuta vožnje automobilom od Travnika. Odred El Mudžahid je dozvoljavao ograničen pristup svojim vojnim kampovima. Prema riječima nekih svjedoka, **Abduladhim Maktouf** je imao slobodan pristup svim bazama El Mudžahida.

Abduladhim Maktouf je učestvovao u značajnim događajima koji su se ticali mudžahedina i odreda El Mudžahid. Dana 21.08.1992. godine, u Travniku je održana zvanična ceremonija primanja vojnika u "muslimanske snage" Travnika.

Šejh Abu Abdil Aziz, mudžahedin i veteran rata u Afganistanu, predvodio je ceremoniju na arapskom jeziku. Ceremonija je snimana na video kaseti. Video snimak prikazuje **Abduladhima Maktoufa** kako učestvuje u ceremoniji i kako stoji na početku reda učesnika, što je položaj koji ukazuje na poštovanje.¹⁹

Otpribliže u ovom periodu, Armija BiH je napravila spisak boraca "muslimanskih snaga" u Travniku. **Abduladhim Maktouf** je druga osoba na ovom spisku koji broji 80 boraca.²⁰

¹⁹ Dokaz br. 16 (video-snimak ceremonije održane 21.08.1992.)

²⁰ Dokaz br. 13 (spisak travničkih "muslimanskih snaga" iz 1992.)

Neodređenog datuma između maja i oktobra 1993. godine održana je ceremonija u kojoj su učestvovali odred El Mudžahid i Armija BiH. Postoji video snimak te ceremonije. Abduladhim Maktouf se vidi na snimku kako sjedi na istaknutom mjestu.²¹

***

III. PROTIVZAKONITO ZATVARANJE, HAPŠENJE ILI UZIMANJE TALACA

A. Uvod

Sve strane u sukobu su uspješno koristile taktiku zarobljavanja ljudi da bi ih kasnije koristili za razmjenu zarobljenika. Koristeći ovu taktiku, El Mudžahid je oteo civile 18.10.1993, kao dio plana da se obezbijedi oslobađanje zarobljenih pripadnika odreda El Mudžahid.

Krajem 1992. i u prvoj polovini 1993. godine desilo se nekoliko incidenata u kojima su HVO vojnici uzimali mudžahedine za taoce ili su mudžahedini uzimali HVO vojnike za taoce. Često se dešavalo da kad jedna strana uzme taoce, druga strana uradi isto da izdjestvuje razmjenu zarobljenika. Na primjer, sredinom aprila 1993. godine, kao odgovor na zarobljavanje nekolicine njihovih pripadnika, mudžahedini su u dvije akcije zarobili četiri oficira HVO-a, uključujući i komandanta [REDACTED].²² Nakon što su mudžahedini uhvatili oficire HVO-a dogovorena je razmjena zarobljenika. Dana 17.05.1993. godine mudžahedini su predali [REDACTED] i četvoricu oficira HVO-a u zamjenu za 11 mudžahedina.²³ Abu Džafer i Abu Maiz²⁴ su bili među oslobođenim mudžahedinima.

U videu koji je snimio El Mudžahid dajući prikaz "džihada" u BiH, vodi se diskusija o događajima koji su doveli do ove razmjene zarobljenika. Narator snimka objašnjava strategiju mudžahedina:

Oni [Hrvati] su zarobili mnoge mudžahedine koji su se usudili stupiti na neprijateljsku teritoriju. Među zarobljenima su bili Abu Maiz i Abu Ali, Kuvajćanin... Mudžahedini su se podijelili u tri grupe. Prva grupa je bila u selu Mehurić i njena odgovornost je bila izvođenje provokativnih akcija protiv Hrvata i osmatranje hrvatskih snaga.²⁵

²¹ Dokaz br. 19 (Video snimak Abduladhima Maktoufa na ceremoniji odreda El Mudžahid 1993.)

²² Dokaz br. 17 (Video snimak otmice [REDACTED] od strane odreda El Mudžahid).

²³ Dokaz br. 18 (Video snimak razmjene zarobljenika).

²⁴ Dokaz br. 11A (Saslušanje zaštićenog svjedoka br. 1) i Dokaz br. 19 (Video snimak razmjene zarobljenika).

²⁵ Dokaz br. 20 (Sažetak video snimka odreda El Mudžahid), 58.26-59.02.

B. Abduladhim Maktouf i drugi se dogovaraju da bi nezakonito uhapsili, zatvorili i uzeli civile za taoce

Krajem septembra ili početkom oktobra 1993. godine, nekoliko vojnika odreda El Mudžahid je nestalo. Jedan od boraca je bio komandant El Mudžahida Vayidin.²⁶

Pripadnici odreda El Mudžahid susreli su se sa vojnim i civilnim vlastima da saznaju gdje su njihovi nestali pripadnici i u kakvom su stanju.²⁷ [REDACTED] koji je bio predsjednik lokalne bosanske komisije za razmjenu zarobljenika, sreo se nekoliko puta sa Abu Džaferom i drugima u vezi nestalih vojnika odreda El Mudžahid. Abduladhim Maktouf je bio prisutan na nekim od tih sastanaka.²⁸ Na tim sastancima, [REDACTED] je rekao Abu Džaferu da bi on, Beba, možda mogao ugovoriti razmjenu zarobljenika da Abu Džafer ima vojne zarobljenike.

Abu Džaferov posljednji sastanak sa [REDACTED] desio se 18.10.1993. godine. Na tom sastanku, Abu Džafer je zaprijetio da, ako [REDACTED] nema nikakvih zarobljenika koje bi mogao ponuditi HVO-u u zamjenu za zarobljene mudžahedine Abu Džafer će lično "naći nekoga."²⁹ Kasnije tog dana, [REDACTED] je vidio Abduladhima Maktoufa kako šeta sa Abu Džaferom.

Nakon njihovog sastanka sa [REDACTED] 18.10.1993. godine, pripadnici odreda El Mudžahid su odlučili da će morati da otmu nekoliko hrvatskih civila da bi dobili svoje saborce nazad. Pripadnici odreda El Mudžahid, koji nisu bili iz Travnika, trebali su pomoć pri izboru odgovarajućih osoba. Stoga, nekad tokom poslijepodneva 18.10.1993., pripadnici odreda El Mudžahid su se konsultovali sa lokalnim muslimanskim vođama o osobama koje bi bile pogodne za otmicu. Abduladhim Maktouf je učestvovao u ovim razgovorima.³⁰

Jedan od lokalnih muslimanskih vođa predložio je civila [REDACTED] kao pogodnu osobu. Po riječima tog vođe, [REDACTED] je bio "pravi ustaša za kog bi Hrvati dali bilo šta."³¹

[REDACTED] je mogao biti odabran zbog pisma koje su on i tri druga predstavnika zajednice napisala Ratnom predsjedništvu Travnika. U pismu se tvrdi da Hrvati trpe "nevolje," kao što su, premlaćivanja, privođenja i likvidacije koje prijete njihovom opstanku. U pismu se okrivljuju civilne i vojne vlasti za tolerisanje i odobravanje ovih "nevolja" i upozorava da

²⁶ Dokaz br. 11 A (Saslušanje zaštićenog svjedoka br. 1), str. 5.

²⁷ Pripadnici odreda El Mudžahid nisu znali da je nekoliko njihovih pripadnika koji su nestali bilo ubijeno na punktu blizu Novog Travnika kada su vojnici HVO-a ugledali pripadnike odreda El Mudžahid u humanitarnom konvoju i otvorili vatru. Jedan vojnik Armije BiH je preživio razmjenu vatre i uzet je za taoca. Oteti vojnik Armije BiH, prezimenom [REDACTED], je navodno bio u rodstvu sa [REDACTED] generalom Armije BiH. Vidjeti dokaz br. 8 (Saslušanje [REDACTED]) str. 5.

²⁸ Dokaz br. 6 (Saslušanje [REDACTED]) str. 7.

²⁹ Ibid. str. 6

³⁰ Dokaz 11 A (Saslušanje zaštićenog svjedoka br. 1) str. 6; takođe vidjeti dokaz br. 13 (Saslušanje zaštićenog svjedoka br. 2), str. 6.

³¹ Dokaz br. 11 A (Saslušanje zaštićenog svjedoka br. 1), str. 6

će oni koji su napisali pismo obavijestiti Crveni krst i evropske posmatrače o ovom problemu.³²

C. Abduladhim Maktouf i drugi hapse, zatvaraju i uzimaju civile za taoce

18.10.1993. godine, Abduladhim Maktouf, zajedno sa pripadnicima odreda El Mudžahid, silom je oteo petoricu muškaraca civila: [REDACTED]. Po svemu sudeći, [REDACTED] su bili odabrani ciljevi, dok su [REDACTED] i [REDACTED] oteti slučajno.

[REDACTED] su stanovali u istoj zgradi, poznatoj kao Amerikanka, u Travniku. Dana 18.10.1993. godine oko 20 časova, [REDACTED] je bio u stanu [REDACTED] kada su četiri do šest naoružanih muškaraca ušli u stan. Muškarci su izgleda bili stranci; loše su govorili lokalni jezik i bili su obučeni u tipičnu odjeću mudžahedina -- nosili su poveze oko glave, imali duge brade i bili u maskirnim uniformama na kojima nije bilo nikakvih zvaničnih vojnih oznaka. Muškarci koji su tražili [REDACTED] prevrtali su namještaj i premetali dokumente. Kada su pronašli [REDACTED], na silu su ga izveli iz njegovog stana.³³

Pripadnici odreda [REDACTED] su ugledali [REDACTED] u stanu [REDACTED] i tražili da vide njegovu ličnu kartu. Kada su vidjeli njegovu ličnu kartu, rekli su nešto u smislu: "Evo još jednog ustaše", te su silom izveli i [REDACTED].³⁴

Zajedno sa nekoliko kesa otetih stvari, uključujući novac i nakit, pripadnici El Mudžahida su odveli [REDACTED] i [REDACTED] do kombija koji je čekao vani. Oni su ubacili zarobljene muškarce u kombi, a zatim im stavili poveze na oči. [REDACTED] su primijetili da je u kombiju već bio jedan drugi zarobljenik, [REDACTED].³⁵

Dok se ovo dešavalo, [REDACTED] je išao svojoj kući nakon posjete prijatelju koji je živio blizu zgrade Amerikanka. Neki pripadnici El Mudžahida su ga ugledali, zaustavili i pitali ga kako se zove. Kada im je [REDACTED] rekao kako se zove, pretukli su ga i ubacili u kombi koji je bio parkiran blizu zgrade Amerikanka.³⁶

[REDACTED] je živio sa ženom i dvoje djece u stambenoj zgradi blizu zgrade Amerikanka. Dana 18.10.1993. godine, supruga [REDACTED] je bila u zgradi Amerikanka u posjeti porodičnoj prijateljici čiji je suprug preminuo neposredno prije. [REDACTED] se dogovorio sa svojom suprugom da će doći po nju i dopratiti je kući pješke oko 21 čas te večeri. Oko 20 časova te večeri slušao je vijesti i popušio je cigaretu

³² Dokaz br. 15 (Pismo [REDACTED] i drugih Ratnom predsjedništvu Travnika od 18.10.1993.)

³³ Dokaz br. 2 (Saslušanje [REDACTED]), provlači se kroz cijeli dokument; Dokaz br. 4 ([REDACTED]), provlači se kroz cijeli dokument.

³⁴ Dokaz br. 4 (Saslušanje [REDACTED]), str. 5

³⁵ Dokaz br. 2 (Saslušanje [REDACTED]), str. 10

³⁶ Dokaz br. 3 (Svjedočenje [REDACTED] pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju (MKSJ)), str. 2401.

sa prijateljem. Zatim je oko 20 časova krenuo ka zgradi Amerikanka. [REDACTED] više nikad nije vidio svoju suprugu.³⁷

Pripadnici odreda El Mudžahid su vozili zatvorenike skoro sat vremena uglavnom uzbrdo šljunkovitim putevima. Za vrijeme vožnje, zatvorenici su mogli čuti svoje otmičare kako govore bosanski i arapski.³⁸

1. Nekoliko svjedoka identifikuje Abduladhima Maktoufa kao vozača kombija

Nekoliko svjedoka je identifikovalo Abduladhima Maktoufa kao vozača kombija u kom su bili [REDACTED]

[REDACTED] je uspio vidjeti vozača prije nego mu je stavljen povez na oči. Prepoznao je Abduladhima Maktoufa na mjestu vozača. U nedavnom svjedočenju [REDACTED] je izjavio da je "mogao prepoznati Maktoufa na mjestu vozača vozila," i da je kombi bio zeleni kombi koji je pripadao Abduladhimu Maktoufu kojeg je [REDACTED] poznavao već izvjesno vrijeme.³⁹

[REDACTED] je takođe identifikovao Abduladhima Maktoufa kao jednog od otmičara. U ispitivanju koje je obavljeno nedugo nakon njegovog oslobađanja, [REDACTED] je rekao osobi kojoj je davao iskaz da su Abu Džafar i Abduladhim Maktouf bili među otmičarima.⁴⁰

Kazimir Pobrić se takođe sjeća da je kombi bio zeleni Volkswagen kojeg je vozio Abduladhim Maktouf.⁴¹

I na kraju, još jedan svjedok je nedugo nakon incidenta prijavio policiji da je vidio da je Abduladhim Maktouf vozio kombi. Ovaj svjedok je objasnio u svojoj naknadnoj izjavi da je Abduladhim Maktouf vozio kombi jer je poznavao Travnik i znao je gdje su živjeli Hrvati koje je trebalo zarobiti.⁴²

2. Potvrđene veze Abduladhima Maktoufa sa odredom El Mudžahid

U toku ispitivanja Abduladhima Maktoufa u svojstvu osumnjičenog, on je potvrdio da je radio kao prevodilac za odred El Mudžahid, a naročito za Abu Džafera. On je takođe potvrdio da je odredom El Mudžahid kao prevodilac pomagao u obezbjeđivanju logističke podrške, uključujući i naoružanje. On je još potvrdio da je El Mudžahid koristio njegov zeleni Volkswagen kombi. Međutim, Abduladhim Maktouf je negirao da je imao

³⁷ Dokaz br. 9 (Saslušanje [REDACTED], str. 3

³⁸ Dokaz br. 4 (Saslušanje [REDACTED]), str. 7

³⁹ Dokaz br. 2 (Saslušanje [REDACTED], str. 7

⁴⁰ Dokaz br. 6 (Saslušanje [REDACTED]), str. 10-11

⁴¹ Dokaz br. 4 (Saslušanje [REDACTED]), str. 5-6

⁴² Dokaz br. 11 (Saslušanje zaštićenog svjedoka br. 1), str. 7-8; Dokaz br. 12 (Saslušanje zaštićenog svjedoka br. 2), str. 7.

ikakvu ulogu u otmici ili zatvaranju [REDACTED]
[REDACTED]

D. Abduladhim Maktouf pomaže pripadnicima odreda El Mudžahid i drugima da uzmu civile za taoce

Dvije epizode koje su se desile u danima nakon otmice [REDACTED] i drugih predstavljaju još jedan dokaz da je Abduladhim Maktouf bio u vezi sa pripadnicima odreda El Mudžahid koji su zarobili civile i da im je u tome pomogao. To su slijedeće epizode: (1) Abduladhim Maktoufovo preuzimanje stvari koje su pripadale [REDACTED] i (2) uloga Abduladhima Maktoufa u oslobađanju [REDACTED]

1. Abduladhim Maktoufovo preuzimanje stvari koje su pripadale [REDACTED] [REDACTED]

Tokom jutra 19.10.1993. godine, Abu Džafer je došao do kuće Abduladhima Maktoufa i predao mu paket u kojem su bili šešir, cipele i lični dokumenti [REDACTED]⁴³

2. Abduladhim Maktouf ulazi u vojni kamp i pomaže oslobađanje [REDACTED] [REDACTED]

Otprilike tokom četvrtog dana njegovog boravka u kampu, [REDACTED] je odveden u jednu prostoriju gdje ga je ispitivao viši oficir. Abduladhim Maktouf je ušao u prostoriju tokom ispitivanja i rekao otprilike slijedeće: "Šta ti radiš ovdje?" Tada je dogovoreno da Abduladhim Maktouf i viši oficir vrate [REDACTED] u Travnik. [REDACTED] je stavljen povez na oči i ubačen je u kombi. Abduladhim Maktouf i viši oficir su povezli [REDACTED] u Travnik. Kada su stigli do Guče Gore, Abduladhim Maktouf je dozvolio [REDACTED] da skine povez sa očiju. On je tada vidio da je kombi u kojem su se vozili "ličio na kombi koji je korišten prilikom otmice" 18.10.1993. godine.⁴⁴

E. Pripadnici odreda El Mudžahid nezakonito drže taoce u zarobljeništvu

Zarobljenici su odvedeni u vojni kamp odreda El Mudžahid u selu Orašac, nekoliko kilometara od Mehurića. Tu su smješteni u jednu malu nedovršenu prostoriju koja je imala betonski pod i zakovane prozore tako da zarobljenici ne mogu razlikovati dan od noći.⁴⁵ U vojnom kampu su pripadnici odreda El Mudžahid maltretirali sve zarobljenike, odrubili glavu jednom od njih, [REDACTED] a na kraju su pustili preživjele zarobljenike.

⁴³ Dokaz br. 7 (Saslušanje [REDACTED]), str. 7-9

⁴⁴ Dokaz br. 4 (Saslušanje [REDACTED]), str. 8-9

⁴⁵ Ibid., str. 8

1. Pripadnici odreda El Mudžahid maltretiraju zarobljene civile

Nakon što su zarobljenici stigli u kamp, vojnici El Mudžahida su ih batinali, prisiljavali da skinu cipele, neke dijelove odjeće i nakit (u jednom momentu su prijetili da će odsjeći prst zato što prsten nije mogao da sklizne s njega) i vezali ih. Pripadnici odreda El Mudžahid su zarobljenicima davali ponižavajuće nadimke: velika svinja, debela svinja, mršava svinja, mala svinja i srpska svinja.⁴⁶

Jedan od zarobljenika opisao je premlaćivanje na slijedeći način:

"Tokom cijele te prve večeri i slijedećeg dana, bili smo izloženi maltretiranju, neprekidnom premlaćivanju i mnogim drugim stvarima. A onda smo bili podvrgnuti nekoj vrsti ispitivanja. Ali uglavnom smo bili samo premlaćivani ... s vremena na vrijeme, kada bi čuvarima bilo dosadno ili kada bi bili raspoloženi za to, ušli bi i smjenjivali se, te nas tukli čim god su mogli. A ponekad bi nas izveli iz prostorije i pokušavali da nas udare tako jako da padnemo na zemlju da bi vidjeli da li nas mogu dovesti dotle da počnemo krvariti i još mnogo drugih stvari."⁴⁷

Drugi zarobljenik je izjavio da je on "uglavnom bio udaran u glavu ... lupali su mi glavom o zid, a rebra su mi bila polomljena i imao sam modrice po cijelom tijelu."⁴⁸ U jednom momentu, batinanje je postalo tako žestoko da je zarobljenik izgubio svijest.⁴⁹

Treći zarobljenik je opisao batinanje na slijedeći način: "Noć traje beskonačno ...te noći i svake naredne dvije ili tri noći, svaka dva do tri sata izvodili su nas napolje jednog po jednog i tukli."⁵⁰

2. Pripadnici odreda El Mudžahid odrubljuju glavu [REDACTED]

Najgori slučaj premlaćivanja i maltretiranja predstavlja ritualno odrubljivanje glave [REDACTED]

U jednom trenutku, zarobljenici su odvedeni na čistinu gdje se nalazila već iskopana grobnica. Otprilike pedeset do sto pripadnika odreda El Mudžahid je bilo postrojeno ispred grobnice. Pripadnici odreda El Mudžahid su vikali: "Tekbir Alah U Akbar" (Alah je velik). Vođa, moguće da je to bio Abu Maiz, je oborio [REDACTED] na zemlju

⁴⁶ Dokaz br. 1 (Svjedočenje [REDACTED] na suđenju u MKSJ), str. 2250-2252; takođe vidjeti Dokaz br. 2 (Saslušanje [REDACTED]), str. 10.

⁴⁷ Dokaz br. 3 (Svjedočenje [REDACTED] na suđenju u MKSJ), str. 2403-2404.

⁴⁸ Dokaz br. 1 (Svjedočenje [REDACTED] na suđenju u MKSJ), str. 2260.

⁴⁹ Ibid. str. 2263.

⁵⁰ Dokaz br. 5 (Izjava [REDACTED]), str. 15.

i naredio bosanskom pripadniku jedinice El Mudžahid, koji se zvao Hasan, da [REDACTED] [REDACTED] odrubi glavu.⁵¹

U jednom od razgovora jedan od zarobljenika je objasnio šta se zatim dogodilo:

Tamo je bila klada gdje se presijecaju drva. Drži neku sablju. I opet zapovijed, pjesma, molitva – alah, leber, tekbir. Sto grla u glas. I uze on [REDACTED] za kosu jednom rukom, uze ga domaći mudžahedin, domaći koji se priklonio, valjda polaže svečanu prisegu. Ovaj uze [REDACTED] za usta. [REDACTED] je jako lijep, fizički lijep mladić. Uze ga za usta, stisne ga, uzbuđen i on.

Ovaj opet nešto reče – Meho, San, valjda ne smije mučiti. I on za glavu i onu sablju i odsiječe mu glavu. Kako odsiječe glavu, on je počeo povraćati i pao je. Odsjekao je na panju. Onda je malog odveo. Mali je morao uzeti glavu [REDACTED] i donio je ovamo da se poljubi glava [REDACTED] u usta. Mi smo ljubili [REDACTED] u usta. [REDACTED] je poljubio u čelo i ovaj ga upalio željeznom šipkom, jer morali smo ljubiti u usta i lizati krv na vratu s [REDACTED] glave. Poslije tog obreda onda su tijelo položili u grobnicu, zatrpa se, a sablju kojom je odsječena glava i glavu stave gdje su noge.⁵²

U ovoj Optužnici se ne tvrdi da je **Abduladhim Maktouf** izvršio odrubljivanje glave.

3. Odred El Mudžahid oslobađa preživjele zarobljenike

Dana 6.11.1993. godine, [REDACTED] su pušteni u kasarni Armije BiH u Travniku.⁵³ Nekoliko sedmica kasnije, [REDACTED] je oslobođen u zatvoru u Zenici.⁵⁴

F. Zbivanja koja su uslijedila

Nakon što je pušten, [REDACTED] se žalio Fikretu Čuskiću, komandantu Armije BiH. Fikret Čuskić je rekao da će žalbu prenijeti Aliji Izetbegoviću, predsjedniku BiH.⁵⁵

Dana 15.11.1993. godine, Alija Izetbegović je posjetio Travnik. Nakon Izetbegovićeve posjete, **Abduladhimu Maktoufu** je zabranjen ulaz u kasarnu u Travniku.⁵⁶

⁵¹ Dokaz broj 1 (Svjedočenje [REDACTED] na suđenju pred MKSJ), kroz cijelo svjedočenje i Dokaz broj 3 (svjedočenje [REDACTED] na suđenju pred MKSJ) kroz cijelo svjedočenje.

⁵² Dokaz broj 5 (izjava [REDACTED], str. 16, takođe vidjeti Dokaz broj 1 (svjedočenje [REDACTED] na suđenju pred MKSJ), kroz cijelo svjedočenje i Dokaz broj 3 (svjedočenje [REDACTED] na suđenju pred MKSJ), kroz cijelo svjedočenje.

⁵³ Dokaz broj 1 (svjedočenje [REDACTED] na suđenju pred MKSJ), str. 2268.

⁵⁴ Dokaz broj 3 (svjedočenje [REDACTED] na suđenju pred MKSJ), str. 2409.

⁵⁵ Dokaz broj 1 (svjedočenje [REDACTED] na suđenju pred MKSJ), str. 2278.

⁵⁶ Dokaz broj 1 (svjedočenje [REDACTED] na suđenju), str. 2278.

Tokom jeseni, zime i narednog proljeća nakon zarobljavanja njenog supruga, gospođa [REDACTED] je neumorno pokušavala da otkrije šta se dogodilo sa njenim suprugom. Neprestano se obraćala civilnim i vojnim vlastima. Niko joj nije htio reći šta se dogodilo. Jednom je pješice išla po snijegu do vojnog kampa odreda El Mudžahid u Mehuriću da se raspita za supruga. U januaru 1994. godine, otišla je kod **Abduladhima Maktoufa** da bi saznala da li je njen suprug još uvijek živ. **Abduladhim Maktouf** joj je rekao da će vidjeti šta može učiniti i da će razgovarati sa mudžahedinima. Nikada joj se više nije javio.⁵⁷

Konačno, u maju 1994. godine, nakon što je razgovarala sa evropskim posmatračima, gospođa [REDACTED] je saznala da je njen suprug ubijen. Još uvijek nije pronašla njegovo tijelo.⁵⁸

***

---

⁵⁷ Dokaz broj 10 (saslušanje [REDACTED]), str. 6. i Dokaz broj 8 (saslušanje [REDACTED]), str. 9-10.

⁵⁸ Dokaz broj 10 (saslušanje [REDACTED]), str. 6.

(G) Materijali koji potkrijepljuju Optužnicu

Materijale koji potkrijepljuju Optužnicu sačinjavaju izjave svjedoka, dokazi u vidu dokumenata i video snimaka. Kopije ovih materijala priložene su kao Dokazi 1-20 i pominju se u tekstu Optužnice. U daljem tekstu slijedi spisak Dokaza.

SPISAK DOKAZA

- Dokaz broj 1) Svjedočenje [REDACTED] na suđenju pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju: jedan od zarobljenika.
- Dokaz broj 2) Saslušanje [REDACTED] jedan od zarobljenika.
- Dokaz broj 3) Svjedočenje [REDACTED] na suđenju pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju: jedan od zarobljenika.
- Dokaz broj 4) Saslušanje [REDACTED] jedan od zarobljenika.
- Dokaz broj 5) Iskaz [REDACTED]: jedan od zarobljenika.
- Dokaz broj 6) Saslušanje [REDACTED]: predsjednik bosanske Komisije za razmjenu ratnih zarobljenika, takođe obavio razgovor sa [REDACTED].
- Dokaz broj 7) Saslušanje [REDACTED] bivša supruga osumnjičenog, pronašla stvari [REDACTED] u kući Abduladhima Maktoufa.
- Dokaz broj 8) Saslušanje [REDACTED]: predsjednik hrvatske Komisije za razmjenu ratnih zarobljenika.
- Dokaz broj 9) Saslušanje [REDACTED] supruga [REDACTED].
- Dokaz broj 10) Saslušanje [REDACTED]: građanin Travnika rođen u Siriji.
- Dokaz broj 11) Saslušanje zaštićenog svjedoka broj 1.
- Dokaz broj 12) Saslušanje zaštićenog svjedoka broj 2.
- Dokaz broj 13) Spisak "muslimanskih snaga" u Travniku iz 1992. godine.
- Dokaz broj 14) *Naredba o formiranju odreda El Mudžahidin u zoni odgovornosti Trećeg korpusa od 13.8.1993. godine.*
- Dokaz broj 15) Pismo [REDACTED] i ostalih Ratnom predsjedništvu Travnika od 18.10.1993. godine.

- Dokaz broj 16** Video snimci Abduladhima Maktoufa na ceremoniji održanoj 21.8.1992. godine.
- Dokaz broj 17** Video snimci zarobljavanja [REDACTED] od strane pripadnika odreda El Mudžahid.
- Dokaz broj 18** Video snimci razmjene zarobljenika.
- Dokaz broj 19** Video snimak Abduladhima Maktoufa na ceremoniji odreda El Mudžahid održane 1993. godine.
- Dokaz broj 20** Sažetak video snimka odreda El Mudžahid.

PRITVOR⁵⁹

Tužilac predlaže da se osumnjičenom, **Abduladhimu Maktoufu**, produži pritvor na osnovu slijedećeg.

Razlozi za pritvor iz Zakona o krivičnom postupku, član 132.

(A) Okolnosti koje ukazuju na opasnost od bjekstva

Abduladhim Maktouf je građanin Kanade sa prebivalištem u Torontu. Po riječima **Abduladhima Maktoufa**, on je vlasnik ili djelimični vlasnik tri preduzeća, a vlasnik je i kuće u Torontu. Ima irački i bosansko-hercegovački pasoš. U posljednjih nekoliko godina putovao je u Njemačku, Austriju, BiH, Tursku, Irak, Iran, Jordan, Siriju, Saudijsku Arabiju, Ujedinjene Arapske Emirate i Meksiko. Njegova finansijska situacija je dobra.

Oduzimanje **Maktoufovog** pasoša i putnih isprava neće spriječiti **Maktoufa** da pobjegne. **Maktoufu** su izgleda dostupne falsifikovane putne isprave. U Tužilaštvu Srednjobosanskog kantona se trenutno vodi nekoliko istraga koje uključuju **Maktoufa**. Jedna od ovih istraga (KT 3541/2004) se tiče falsifikovanja ličnih dokumenata. Navodi se odnose na to da je **Maktouf** falsifikovao lične dokumente i dokumente o državljanstvu za svog brata i majku. U navodima se takođe tvrdi da je **Maktouf** imao lažni pečat Službe za izdavanje pasoša u Basri, Irak. Ovi navodi sugerišu da bi **Maktouf**, čak i kada bi predao pasoš, mogao doći do lažnih dokumenata i pobjeći iz zemlje.

Moguće je da **Maktouf** ima kanadsku vizu. Prema informacijama dobijenim od kanadskih vlasti, **Maktoufu** je 8.1.2001. godine izdata kanadska useljenička viza. **Maktouf** je prijavio da je 28.9.2001. godine izvršena provala u njegov stan u Bosni i jedino što je bilo ukradeno bila je njegova useljenička viza. Ukoliko **Maktouf** ima ovu vizu mogao bi je iskoristiti da uvjeri kanadsko predstavništvo u inostranstvu da mu izda kanadske putne isprave.

Takođe, prema informacijama dobijenim od kanadskih vlasti, **Maktouf** ima novca. On je suvlasnik Presse Internationale. Prema njihovoj stranici na internetu, Presse Internationale predstavlja grupu od pet «medunarodnih prodavnica novina koje snabdijevaju bogata tržišta u urbanim područjima, a takođe prodaju i širok asortiman slatkiša i duvanskih proizvoda». Prema preliminarnim finansijskim analizama koje su izvršile kanadske vlasti, **Maktouf** je zajedno sa svojim poslovnim partnerom, Maytham Ibrahimom, izvršio transfer sredstava iz Austrije i BiH u Kanadu. Tokom samo jedne godine, u periodu od 6.11.2002. godine do 6.11.2003. godine, partneri su izvršili transfer novca u iznosu od 63.000 kanadskih dolara i 204.000 eura u Kanadu. Partneri su takođe izvršili transfer novca iz Kanade u Ujedinjene Arapske Emirate. U periodu od 12 dana u martu 2004. godine, **Maktouf** i Ibrahim su izvršili transfer novca u iznosu od oko 210.000 kanadskih dolara u Ujedinjene Arapske Emirate.

⁵⁹ Zakon o krivičnom postupku BiH, član 137. i 227. (3)

Abduladhim Maktouf živi u inostranstvu, često putuje, ima novca, ima dva pasoša, posjećuje BiH i ima planove da napusti BiH. Stoga, u njegovom slučaju postoji velika opasnost od bjegstva i pritvor predstavlja jedini način da se obezbijedi njegovo pojavljivanje u sudu da bi odgovorio na krivične prijave protiv njega.

(B) Okolnosti koje ukazuju da će osumnjičeni ometati istragu

Čak i kada bi uslovi puštanja bili takvi da **Maktoufa** spriječe da pobjegne, ne postoje takvi uslovi puštanja koji bi **Maktoufa** spriječili da ne zastražuje svjedoke. **Maktouf** je u prošlosti zastrašivao svjedoke, ima nepostojane odnose sa nekim svjedocima i od ranije je poznat po nasilju. Opasnost od zastrašivanja svjedoka je naročito bitna zato što je Tužilaštvo obavilo razgovore sa mnogobrojnim svjedocima.

Vlasti znaju za barem dva svjedoka koje je **Maktouf** pokušao zastrašiti. Kao što je pomenuto u prvom zahtjevu za jamstvo, službeniku Carinske uprave Federacije koji je učestvoavaou istrazi u vezi sa **Maktoufovom** preduzećem Palma, obratili su se [REDACTED], inspektor policije u Travniku, i **Abduladhim Maktouf** koji su mu rekli da bi ga **Maktouf** nagradio da obustavi istragu.

Otkada je **Maktouf** u pritvoru, ovaj službenik je putem mobilnog telefona dobio dvije poruke uznemiravajućeg sadržaja. Sve poruke su primljene iz istog izvora kojem se nemože ući u trag. Jedna poruka koja je poslata 29.6.2004. godine je otprilike glasila: "Čak ni Amerikanci ti nemogu pomoći jer sveti Alah te gleda». Ova poruka se vjerovatno odnosi na američkog sudiju i tužioca koji rade na **Maktoufovom** predmetu u ovom sudu.

Druga poruka koja je poslata 18.6.2004. godine je otprilike glasila: "Put do Sarajeva je dug, a Alah nije uvijek milostiv". Ova poruka se očigledno odnosi na činjenicu da osumnjičeni svakodnevno putuje za Sarajevo. Tog istog dana, sestra službenika Carinske uprave je takođe dobila poruku u pisanoj formi. Ta poruka je otprilike glasila: "(T) misliš da ti je brat važna faca, ali ćeš shvatiti da je život pun opasnosti».

Drugi svjedok u ovom predmetu je **Maktoufov** bivši poslovni saradnik. Između njega i **Maktoufa** postoje nesuglasice, u međuvremenu se sa **Maktoufom** svađao oko novca, a sa policijskim organima je razgovarao o **Maktoufovom** poslovanju. Prema informacijama dobijenim od sina ovog bivšeg poslovnog saradnika, njega je prije nekoliko godina u ime **Maktoufa** posjetio jedan čovjek i rekao otprilike: «(T)voj otac bi trebao da drži jezik za zubima».

Ovaj događaj se slaže sa drugim događajem. Prema izjavi koju je [REDACTED] dao Policiji Srednjobosanskog kantona u martu 2002. godine, **Maktouf** je njemu ponudio novac da prijete i uznemirava **Maktoufovog** bivšeg poslovnog saradnika. Prema riječima [REDACTED], on nije uzeo novac od **Maktoufa** za stvari pomenute u ovom razgovoru.

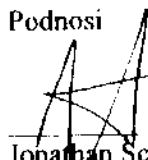
Maktouf ne samo da je bio umiješan u zastrašivanje svjedoka već je ranije bio povezan i sa nasilnim kriminalcima. U ovoj Optužnici izničeće se navodi da je **Maktouf** bio duboko umiješan u djelovanje mudžahedina. Pored događaja navedenog u Optužnici, izgleda da

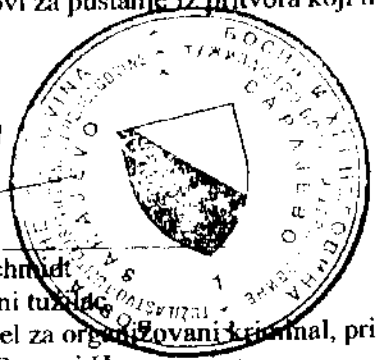
Maktouf održava vezu sa mudžahedinima i pomaže njihove nasilne aktivnosti. U junu 2002. godine, SFOR je od informanta dobio priručnik sa detaljnim uputstvima o tome kako napraviti bombe ili otrov. Prema informacijama dobijenim od informanta, priručnik se nalazio u **Maktoufovoj** kući. Priručnik koji je, između ostalog, posvećen "mudžahedinima Afganistana", sadrži recepte za izradu eksploziva, hemijskih otrova i plinovitih otrova. Neki od recepata su nazvani po islamskim ličnostima kao što su sljedbenici proroka Muhameda, Abu Bakar i Omar Al-Faruk, i vojskovođa kao što je Khalid Ibn Al Waleed.

Osim ozbiljnosti optužbi i toga što je **Maktouf** inače poznat po zastrašivanju svjedoka i nasilju, jedan od svjedoka je već zastrašivan kao što je detaljno navedeno u *Zahtjevu za zaštitu svjedoka* koji je zapečaćen i podnjet ovom sudu.

S obzirom na ranije slučajeve zastrašivanja svjedoka od strane **Maktoufa**, njegovih ranijih veza sa nasilnim kriminalcima i s obzirom na osjetljivu prirodu ovog predmeta, ne postoje uslovi za puštanje iz pritvora koji mogu osigurati bezbjednost svjedoka.

Podnosi

Jonathan Schmidt
Medunarodni tužilac
Posebni odjel za organizovani kriminal, privredni kriminal i korupciju,
Tužilaštvo Bosne i Hercegovine

Napomena:

Potvrđujem da ovaj prevod potpuno odgovara izvorniku koji je sastavljen na engleskom jeziku.

Sarajevo, 13.9.2004. godine

 stalni sudski tumač za engleski jezik